Anul al 62-lea
4 PAGINI

EXEMPLARUL 30 LEI
Taxa poştală plătită în numerar conform aprobării Dir. G-lui P. T. T. Nr. 24.464/939

Nr. 115 Joi 24 Mai 1945
4 PAGINI

ABONAMENTE
UNIVERSUL PROVINCIA
Lei 1800 pe 3 luni
Lei 3700 pe 6 luni
CAPITALA
Lei 2100 pe 3 luni
Lei 4100 pe 6 luni
AUTORITĂŢI
50% în plus

UNIVERSUL

CELE DIN URMA ŞTIRI DIN LUMEA INTREAGA, TELEGRAFICE ŞI TELEFONICE
REDACŢIA ŞI ADMINISTRAŢIA: BUCUREŞTI, STR. BREZOIANU No. 23-25
CENTRALA TELEFONICA A ZIARULUI: 3.30.10; SECRETARIATUL DE REDACŢIE: 3.30.15

ABONAMENTE
UNIV. COPIILOR
900 lei pe 6 luni
ZIARUL ŞTIINŢELOR
900 lei pe 6 luni
UNIVERSUL LITERAR
1800 lei pe 6 luni
VESELIA [illegible] lei pe 6 luni
SUFLET
900 lei pe 6 luni

Fondator: LUIGI CAZZAVILLAN
Proprietar:
„UNIVERSUL" S. A.
Inscris sub Nr. 160 Trib. Ilfov

DIRECTOR
ION LUGOSIANU

ISPĂŞIREA

Justiţia specială, instituită pe baze populare, spre a judeca crimele de război, şi-a rostit eri verdictul asupra primului lot de vinovaţi.

Din 38 de sentinţe, 29 sunt condamnări la pedeapsa capitală.

Verdictul a căzut greu şi necruţător, pentrucă grele şi necruţătoare au fost şi faptele vinovaţilor. Voluminoasele dosare vorbesc de asasinări în massă, de schingiuiri şi jafuri, de siluiri de copile, de îngropări de vii, de toată gama unor nesfârşite nelegiuiri şi sadisme, exercitate asupra unor populaţii civile fără apărare, împotriva onoarei militare şi a demnităţii umane, împotriva legilor şi necesităţilor războiului însuşi.

Reconstituite în cursul judecăţii prin declaraţiile la interogator ale făptaşilor, prin depoziţiile martorilor oculari şi ale puţinilor supravieţuitori dintre victime, aceste orori au fost pentru lumea care le-a urmărit, adevărate viziuni de Apocalips.

In timpul acesta, ţara a trăit zile de groază şi de ruşine.

Poporul român, blajin şi drept, cu simţul măsurii şi al omeniei înăscute, nu poate avea nici o afinitate cu schingiuitorii sadici, cu ucigaşii femeilor şi copiilor, cu otrăvitorii şi înflămânzitorii semenilor lui.

El s'a desolidarizat din prima clipă de mişeliile acestor criminali de război, iar verdictul de eri al tribunalului poporului a concretizat justiţiar acest sentiment general de oroare, care, inevitabil, trebuia să ducă, în ceasul ispăşirii, la pedepsele pronunţate.

Este o sancţiune gravă desigur. Dar ea restabileşte în ordinea morală şi de drept, — principiul etern al omeniei şi al răspunderilor, odată cu principiul justului discernământ, la care sunt ţinuţi toţi cei cari deţin o funcţiune de comandă sau de execuţie, principii pe care nu le anulează nici obligaţiunile războiului, precum nu le poate suprima nici şubreda scuză a ordinelor primite dela superiori, deşi şi răspunderea celor cari au dat astfel de ordine rămâne întreagă şi osândirea lor trebue să fie de asemenea necruţătoare.

SENTINŢA IN PROCESUL PRIMULUI LOT AL CRIMINALILOR DE RĂZBOI

29 DE VINOVAŢI CONDAMNAŢI LA MOARTE

Sala unde se găseau şi corespondenţii presei străine era eri dimineaţă plină de lume, de toate categoriile sociale, cu mult înainte de deschiderea şedinţei.

Aceeaşi afluenţă mare era şi pe stradă, unde numeroase grupuri compacte de cetăţeni aşteptau să afle sentinţa prin care abuzivii, jefuitorii şi criminalii aduşi în faţa instanţei urmează să-şi ispăşească tristele isprăvi.

Publicul din sală ca şi cel care staţiona pe străzi manifesta o explicabilă nerăbdare de a cunoaşte verdictul mai curând.

In câteva rânduri, a trebuit să li se arate celor din stradă că numărul locurilor în sala de şedinţe este limitat şi că dorinţa lor de a asista în cât mai mare număr la şedinţă nu poate fi satisfăcută.

Către ora 12, cei din sală au auzit strigăte prelungite şi huiduieli, venite din partea grupurilor de cetăţeni din stradă: „Moarte criminalilor de război! Moarte criminalilor de război!"

Strigătele lor, tumultoase erau pentru cei din sală, o indicaţie că acuzaţii au sosit, aduşi de la închisoare, cu duba care îi transporta de obiceiu.

La coborîrea din dubă, a inculpaţilor, sub paza sentinelelor, cetăţenii manifestanţi în stradă au izbucnit în huiduieli şi in noui şi repetate strigăte de „Moarte criminalilor de război!

Aceste strigăte au încetat în momentul când şi ultimul vinovat a intrat în sala destinată arestaţilor, şi când au început să se audă aclamaţii „Trăiască Tribunalul Poporului!" pornite dela aceiaşi manifestanţi.

CITIREA SENTINŢEI

La ora 12 îşi face apariţia în sala de şedinţe completul instanţei în frunte cu d. preşedinte.

Publicul din sală se ridică.

Boxa acuzaţilor e goală. Numai sentinelele, în colţuri, unde e postul lor, — stau, cu armele în mână.

Membrii tribunalului, ca şi asistenţii din sală, sunt în picioare, în timp ce preşedintele citeşte sentinţa dată de Tribunalul Poporului.

Numele vinovaţilor şi pedepsele dictate se aud rostite rar, în mijlocul unei tăceri desăvârşite, urmărite cu cea mai mare atenţiune.

La urmă, s'au auzit în sală aplauze şi exclamaţii aprobative: „Foarte bine! Foarte bine!"

După aceea, şedinţa s'a suspendat.

Delegaţi ai muncitorimii din sală au ieşit în stradă, şi, pe o tribună improvizată, unul din ei a citit, cu glas tare, enormei mulţimi adunate cuprinsul sentinţei Tribunalului Poporului.

Fiecare pasaj cuprinzând o condamnare capitală era subliniat cu strigăte: „Bravo! Moarte criminalilor de război! Trăiască Tribunalul Poporului!"

★

Publicul din sala de şedinţe a fost apoi rugat să evacueze, rămânând numai reprezentanţii presei, şi după aceea au fost introduşi acuzaţii, cari până atunci fuseseră ţinuţi în curte.

Complet neştiutori de cuprinsul verdictului care le pecetluia soarta, criminalii de război au intrat în boxa lor, cu figuri îngrijorate, privind în sală cu ochi cercetători, încercând să-şi ghicească soarta. Nimeni nu le dă nici cea mai mică indicaţie însă.

Grefierul, de data aceasta, citeşte textul sentinţei, comunicându-l inculpaţilor.

Pasagiul introductiv e ascultat de aceştia cu cea mai mare încordare...

Când se ajunge la primul nume: „General de corp de armată Macici", cel numit înalţă capul şi-şi îndreaptă urechia, spre grefier, să audă mai bine... „Condamnat la moarte şi la confiscarea averii, ca despăgubire, în folosul statului..." Vinele tari ale cefii s'au înmuiat de odată, şi capul s'a plecat, încet, spre pământ, rămânând cu bărbia în piept...

Numele se succed, sacadat în tresăririle greu retinute ale celor ce se aud numiţi... Câte unul înghite sec... Altul se roşeşte brusc, spre a deveni imediat palid... Se încleştează maxilarele; câte o mână se ridică spre piept spre a reţine bătăile inimii... Altul s'a rezemat de perete şi, cu palma, şi-a acoperit faţa, într'o mişcare aesnădăjduită...

Boxa toată cuprinde o adunare de oameni doborâţi, toţi cu capetele plecate, cu spatele încovoiate...

Şi, de sus, de lângă masa judecătorilor, aparatele de fotografiat se mişcă, tăcănind, şi fixează în obiectivul lor, pentru totdeauna, grupul primului lot de criminali de război, condamnaţi în România.

Când şi ultimul pasaj al sentinţei a fost citit, urmează o pauză.

— „Aveţi drept de recurs!" spune grefierul.

Toţi cei din boxă se mişcă greu, ca deşteptaţi dintr'un vis, sau ca reveniţi din altă lume.

★

Era ora 13.45 când forma legală a fost complet împlinită şi când, pentru acest prim grup de vinovaţi, justiţia şi-a spus cuvântul spre satisfacţia zecilor de mii de nevinovaţi cari le căzuseră victime...

★

Toţi condamnaţii au declarat recurs.

★

Sentinţa, care cuprinde o enumerare largă a faptelor comise de acuzaţi, aşa cum a reeşit din cursul desbaterilor şi stabileşte vinovăţia fiecăruia în parte, conţinând motivarea mănunţită a sancţiunilor pronunţate hotărăşte:

Au fost condamnaţi la moarte şi confiscarea averii:

General MACICI NICOLAE
General TRESTIOREANU C.
General CALOTESCU CORNEL
BĂLĂCEANU EUGEN (în lipsă)
SEVER BURADESCU
BUBI FINKELSTEIN
MĂNESCU VASILE
GHEORGHE GRIGORESCU
VILENŢ ALFRED (în lipsă)
HARANGA ION (în lipsă)
COVILA COVETA SERGHIE
DUMITRESCU MIHAI (în lipsă)
MIHAILIUC CONSTANTIN (în lipsă)
BULATU DUMITRU (în lipsă)
ŞTEFAN SOLOMON (în lipsă)

Condamnaţi la alte pedepse:

TREPĂDUŞ GRIGORE, muncă silnică pe viaţă
MELINESCU NICOLAE, un an temniţă grea
BOBEI GHEORGHE, 5 ani închisoare, degradaţiune civică pe 5 ani
I. NĂSTASE, 5 ani temniţă grea, 5 ani degradaţiune civică
HAŢIEGANU ION, 2 ani temniţă grea şi 2 ani degradaţiune civică
ALEXANDRESCU CONSTANTIN, 5 ani muncă silnică şi 5 ani degradaţiune civică
IZU LANDAU, 5 ani închisoare şi 5 ani degradaţiune civică
LUCIAN POPESCU, 4 ani temniţă grea şi degradaţiune civică pe 5 ani
CLINCEANU CONSTANTIN, achitat.

Colonel ZLĂTESCU
Colonel GAVĂŢ ŞTEFAN
Colonel PĂTRĂŞCOIU N.
Locot.-col. NICULESCU MIHAIL (în lipsă)
Locot.-col. MURGESCU
Lt.-col. MARINESCU STERE
AMBRUS ROMULUS (în lipsă)
POPESCU CRISTODOR
Sublocot. GHINĂRARU FLORIN
CEACHIR DUMITRU
ISOPESCU MODEST
PĂDURE ARISTIDE
CREŞTINU AVRAM
IONESCU RADU (în lipsă)

LA NUMĂRUL 100 AL „GRAIULUI NOU"

Cu prilejul apariţiei al 100-lea al său număr, „Graiul Nou", ziar al direcţiunii politice de front a armatei roşii, scrie, între altele, următoarele:

„Conformându-ne cu strictele principiilor de neamestec în treburile lăuntrice ale Ţării Româneşti, proclamate de conducătorii Ţării Sovietelor şi ai Armatei Roşii, noi ne-am silit prin sfatul nostru să ajutăm poporului român a-şi recunoaşte duşmanul hitlerist — duşmanul lui şi al nostru — a-l uri şi al nimici fără cruţare.

In munca noastră, în viaţa noastră în mijlocul poporului român am început a-l cunoaşte mai bine şi ne-am bucurat din toată inima de succesele luptei sale şi de zilele lui de bucurie naţională.

Numărul 100 al „Graiului Nou" e pentru noi prilejul de a îmbrăţişa cu privirea drumul, nu întotdeauna uşor, pe care l-am străbătut dela înfiinţarea ziarului nostru. Cea mai mare mulţumire a noastră ar fi să ştim că, pe măsura puterilor noastre, am servit cauza apropierii dintre Patria noastră Sovietică şi România pentru triumful scopurilor noastre comune de pace, democraţie şi propăşire. După obiceiul oamenilor sovietici, ne socotim datori a ne lua angajamentul să depunem şi mai multe sforţări pentru ca acum, după ce glasul tunurilor a amuţit, să continuăm a fi stegari ai luptei pentru nimicirea tuturor rămăşiţelor hitlerismului, ai luptei pentru pacea şi securitatea ţării noastre şi a tuturor popoarelor iubitoare de libertate, între care şi poporul român prieten".

Ţinem să exprimăm cu acest prilej felicitările noastre sincere confratelui „Graiul Nou", pentru rodnicia activităţii sale pe tărâmul apropierii celor două ţări şi pentru triumful scopurilor comune de pace, democraţie şi propăşire.

PESTE 5 MILIOANE HA. INSĂMÂNŢATE

După rapoartele primite din 48 judeţe, suprafaţa însămânţată în primăvara aceasta, a ajuns până în ziua de 21 Mai c. la 5.140.000 ha.

După jud. Dâmboviţa, Dolj, Romanaţi şi Vâlcea, au mai terminat campania de însămânţări de primăvară la data de mai sus, însămânţând sută la sută, terenul prevăzut în planul de cultură, jud.: Bacău, Gorj, Muscel, Prahova şi Tecuci.

IN LUMINA REALITĂŢILOR

Am fost cunoscute în desele rânduri ale telurile ce stau la baza întregii activităţi a A.R.L.U.S-ului şi dările de seamă ale primului congres al acestei asociaţii vin să sublinieze rolul imens pe care îl are cunoaşterea reciprocă în opera de apropiere şi de înţelegere între popoare.

Realitatea politică şi geografică ne arată şi mai precis acum, după ani de grave erori făptuite de regimul antonescian şi după amarele suferinţe îndurate de poporul român, că prietenia marelui popor vecin dela răsărit este absolut necesară, dezvoltării pacinice şi propăşirii noastre viitoare.

La începutul dezbaterilor congresului, d. prim ministru dr. Petru Groza a arătat că un sfert de veac nu am ştiut ceeace se petrece în marea republică U. R. S. S., nici roadele muncii pe tărâmul economic, nici aspectele reale ale marilor reforme sociale, nici progresele în domeniul culturii, artei şi educaţiei maselor.

Prejudecăţile ridicase ziduri chinezeşti tocmai spre a se putea denatura realizările din Uniunea Republicelor Socialiste Sovietice şi de aceia misiunea A.R.L.U.S.-ului e de a face cunoscute progresele, valorile şi înfăptuirile marei noastre vecine.

Largi şi variate sunt căile de înţelegere, de cunoaştere reciprocă pe toate tărâmurile şi ele constitue o reală necesitate a vieţii noastre de Stat civilizat, faţă de marea noastră vecină dela răsărit, iar numeroşii cuvântători — reprezentanţi ai tuturor ramurilor de activitate — în documentatele lor expuneri, au subliniat aceste căi ale cimentării prieteniei româno-sovietice.

Sintetizând misiunea A.R.L.U.S.-ului d. prim ministru dr. Petru Groza a urat congresului „activitate fecundă şi luminoasă pe drumul deschis în faţa poporului român şi doresc din toată inima ca marea şi covârşitoarea putere a uriaşului nostru vecin să se arate înţelegătoare faţă de năzuinţele noastre, manifestându-şi forţa faţă de noi prin bunătate şi prietenie, închegându-se astfel prietenia ruso-română".

Tot în legătură cu acest congres, „Graiul nou" ziar al direcţiunii politice de front a armatei roşii scrie, între altele, următoarele în editorialul său de azi:

„Credem că nu mai există om cu judecată şi cu înţelegere a realităţii în Ţara Românească, care să nu priceapă — după primejdia mortală prin care a trecut această ţară sub cârmuirea lui Antonescu — ce însemnătate esenţială are pentru poporul român prietenia cu Uniunea Sovietică şi, prin urmare, activitatea „ARLUS-ului" pentru întărirea acestei prietenii. Şi subliniem cu satisfacţie că nu numai „ARLUS-ul" şi cercurile din jurul lui, dar masele hotărîtoare ale poporului român au pătruns sensul măreţ al acestei prietenii şi dau necontenit dovezi că sunt hotărîte s'o adâncească, s'o consolideze şi, la nevoie, s'o apere împotriva oricărei atingeri. Activitatea „ARLUS-ului" care, desigur, va deveni şi mai intensă şi mai cuprinzătoare după acest congres, are deci, condiţiile cele mai prielnice de a se desfăşura şi de a da rezultatele cele mai bune".

Constatările confratelui „Graiul nou" găsesc adeziunea tuturor românilor cari cred în necesitatea prieteniei sovieto-române, ca într'una din dogmele fundamentale ale politicei noastre externe.

Schimb de scrisori între d-nii Atlee şi Churchill

cu privire la amân area datei alegerilor

Londra, 22 (Rador). — **D. Clement Atlee, şeful partidului laburist, a trimis Luni seara dela Bluckpool o scrisoare primului ministru la Londra, prin care răspunde negativ la scrisoarea d-lui Winston Churchill sugerând un referendum care să decidă dacă guvernul britanic trebue să mai continue sau nu a rămâne la putere.**

In scrisoarea sa de răspuns d. Atlee spune între altele:

Colegii mei şi cu mine nu împărtăşim părerea dvs. că interesele ţării ar fi prejudiciate prin rămânerea la putere a actualului guvern până la toamnă. Dimpotrivă, noi socotim că ar fi de un mare folos ca guvernul care a făcut ca naţiunea să iasă victorioasă din acest război să-şi continue activitatea pentru o scurtă perioadă de timp spre a se ocupa cu problemele imediate din domeniul internaţional şi indeosebi spre a ajuta la ducerea la bun sfârşit a lucrărilor conferinţei dela San Francisco. In consecinţă, socotim că o soluţionare justă şi onestă a acestei probleme este ca alegerile să aibă loc în toamnă.

Dvs. sugeraţi să continuăm a conlucra până la terminarea războiului împotriva Japoniei. Nu am nevoe să vă asigur că partidul laburist — indiferent dacă este sau nu reprezentat în guvern — va da sprijinul său cel mai deplin operaţiilor militare până când Japonia va fi fost învinsă.

Dar este nesigură clipa când se va produce aceasta.

Nu socotesc că ar fi posibil sau just să se obţină din partea Parlamentului o nouă prelungire a vieţii sale.

Propunerea dvs. este nacceptabilă. Dorinţa mea exprimată în mod public a fost ca asocierea îndelungată şi onorabilă a partidelor în guvernul care a dus ţara prin atât de multe pericole la victorie sub conducerea dvs., sprijinit în mod leal de colegii dvs. laburişti, să fie disolvată printr'un acord comun şi fără controverse.

Sunt sigur că aceasta este şi dorinţa dvs., da rtrebue să declar că motivele dvs. refuzând ca alegerile să aibă loc în toamnă îmi par bazate nu pe interesele naţionale, ci pe considerentul avantajelor de partid.

Vă rog stăruitor să reexaminaţi hotărârea dvs. de a ţine alegeri în împrejurări care sunt de natură a pricinui un resentiment amarnic printre membrii forţelor luptătoare.

In cazul când totuşi hotărîţi să aibă loc alegeri generale în Iulie, în ciuda tuturor desavantajelor pentru alegători expuse în această scrisoare şi pe care dealtfel dvs. le cunoaşteţi bine, desigur responsabilitatea trebue să cadă şi va cădea asupra dvs."

★

Londra, 22 (Rador). — **Răspunzând scrisorii d-lui Atlee, prin care respingea propunerea de continuarea coaliţiei guvernamentale până la înfrângerea Japoniei, precum şi propunerea în vederea unui referendum naţional, d. Churchill a trimis Marţi seara următoarea scrisoare primului ministru adjunct al Marei Britanii:**

„Am luat cunoştinţă cu regret de scrisoarea dvs. din 21 Mai prin care respingeţi propunerea ca să lucrăm împreună până la înfrângerea Japoniei şi până vom fi terminat această treabă.

In această scrisoare îmi spuneţi că singura noastră cale este să prelungim actuala coaliţie până la alegerile generale din Octombrie. Or aceasta ar însemna că de azi şi până în Octombrie, în afara guvernului şi chiar şi în cadrul lui, noi nu am face decât să ne pregătim continuu pentru alegeri.

Părerile sunt împărţite în ce priveşte avantajele pentru partide, între alegeri în Iulie şi alegeri în Octombrie, şi regret expresiile cu care aţi întunecat această corespondenţă.

Nu m'a preocupat decât crearea unor condiţii tolerabile în care am putea să lucrăm împreună. Este limpede din tonul scrisorii dvs. şi din simţămintele partidului dvs. că asemenea condiţii nu mai există şi este ciudat ca dvs. să insoţiţi atât de multe afirmaţii nedrepte cu cererea stăruitoare ca să continuăm să ne ciorovăim până în toamnă. O asemenea acţiune nu ar fi un mod decent de comportare a unui guvern britanic.

Regret că dvs. puteţi vorbi de o alegere „precipitată". Prevăzând ceeace s'ar putea ivi la sfârşitul războiului cu Germania am discutat — după cum vă reamintiţi — în amănunt, întreaga chestiune a procedurei în cabinetul de război.

Sunt sigur că aceasta este şi dorinţa dvs., da rtrebue să declar că motivele dvs. refuzând ca alegerile să aibă loc în toamnă îmi par bazate nu pe interesele naţionale, ci pe considerentul avantajelor de partid.

Vă rog stăruitor să reexaminaţi hotărârea dvs. de a ţine alegeri în împrejurări care sunt de natură a pricinui un resentiment amarnic printre membrii forţelor luptătoare.

In cazul când totuşi hotărîţi să aibă loc alegeri generale în Iulie, în ciuda tuturor desavantajelor pentru alegători expuse în această scrisoare şi pe care dealtfel dvs. le cunoaşteţi bine, desigur responsabilitatea trebue să cadă şi va cădea asupra dvs."

★

Londra, 22 (Rador). — **Răspunzând scrisorii d-lui Atlee, prin care respingea propunerea de continuarea coaliţiei guvernamentale până la înfrângerea Japoniei, precum şi propunerea în vederea unui referendum naţional, d. Churchill a trimis Marţi seara următoarea scrisoare primului ministru adjunct al Marei Britanii:**

„Am luat cunoştinţă cu regret de scrisoarea dvs. din 21 Mai prin care respingeţi propunerea ca să lucrăm împreună până la înfrângerea Japoniei şi până vom fi terminat această treabă.

In această scrisoare îmi spuneţi că singura noastră cale este să prelungim actuala coaliţie până la alegerile generale din Octombrie. Or aceasta ar însemna că de azi şi până în Octombrie, în afara guvernului şi chiar şi în cadrul lui, noi nu am face decât să ne pregătim continuu pentru alegeri.

Părerile sunt împărţite în ce priveşte avantajele pentru partide, între alegeri în Iulie şi alegeri în Octombrie, şi regret expresiile cu care aţi întunecat această corespondenţă.

Nu m'a preocupat decât crearea unor condiţii tolerabile în care am putea să lucrăm împreună. Este limpede din tonul scrisorii dvs. şi din simţămintele partidului dvs. că asemenea condiţii nu mai există şi este ciudat ca dvs. să insoţiţi atât de multe afirmaţii nedrepte cu cererea stăruitoare ca să continuăm să ne ciorovăim până în toamnă. O asemenea acţiune nu ar fi un mod decent de comportare a unui guvern britanic.

Regret că dvs. puteţi vorbi de o alegere „precipitată". Prevăzând ceeace s'ar putea ivi la sfârşitul războiului cu Germania am discutat — după cum vă reamintiţi — în amănunt, întreaga chestiune a procedurei în cabinetul de război.

Perioada normală între disolvare şi depunerea listelor este de 17 zile şi dvs. şi colegii dvs. aţi fost acei cari aţi propus ca să mai fie un interval adiţional de cel puţin trei săptămâni, date fiind împrejurările speciale.

Am acceptat bucuros această cerere rezonabilă şi hotărârea unanimă a cabinetului va fost comunicată în ziua de 17 Ianuarie, când dvs. aţi anunţat în Camera Comunelor că Regele a binevoit să consimtă cu acest prilej să anunţe intenţia sa de a disolva Parlamentul cu cel puţin trei săptămâni înainte".

ULTIMELE ZILE ALE LUI HITLER

Londra, 22 (Rador). — *D. Arthur Oakeshott, trimisul special al agenţiei „Reuter", transmite din Berchtesgaden:*

Medicul personal al lui Hitler, doctorul Theodor Morell, având unul din părinţi evreu, mi-a declarat că Hitler în accesele sale din ultimele zile ale Berlinului era înspăimântat că i se va da un somnifer şi că va fi luat cu forţa din capitală.

El nu crede că Hitler s'a sinucis, deoarece Hitler — după cum precizează Morell — nu avea un caracter nestatornic ca cel al sinucigaşilor.

Doctorul Morell, care a examinat pe Hitler zilnic timp de 9 ani, a leşinat în adăpostul Cancelariatului când acesta l-a respins brusc, bănuindu-l că intenţionează să-i dea morfină.

Interlocutorul meu mai mi-a spus că tăcerile provenite din supărare ale lui Hitler erau mai înspăimântătoare decât accesele sale, adăugând: „Faţa lui Hitler devenea albă ca varul, scrâşnea necontenit din maxilare, iar ochii i se dilatau. Toţi cei din preajma sa intrau în panică deoarece aceste accese erau totdeauna urmate de ordine referitoare la destituirea sau executarea cuiva".

Arestarea d-rului Tisso

Londra, 22 (Rador). — **Trimisul special al agenţiei „Reuter" la Regensburg (Bavaria), transmite:**

Dr. Ştefan Tisso, primul ministru quisling al Slovaciei, a fost arestat în Austria împreună cu dr. Nicolaus Truzinny, ministrul finanţelor, dr. Geysa Etricky, ministrul economiei, şi dr. Aladar Kocis, ministrul educaţiei, foştii săi colegi din guvern.

LEGITIMA APĂRARE

IN CADRUL SECURITĂŢII COLECTIVE

Acordul realizat la San Francisco

La San Ffrancisco continuă străduinţele pentru a se ajunge la stabilirea tuturor principiilor de bază ale viitoarei organizări mondiale, în cadrul căruia securitatea popoarelor să fie asigurată şi garantată. Dacă ne reamintim sau dacă cercetăm discuţiile care au precedat alcătuirea Pactului Societăţii Naţiunilor după trecutul război mondial, vedem că, deşi războiul trecut nu poate fi comparat nici în oroarea care a fost desfăşurată şi atunci şi acum de opresori, nici în potenţialul destructiv cu acesta, căruia i s'a pus de curând capăt prin distrugerea totală a forţelor naziste, totuşi discuţiunile au fost şi atunci de o mare amploare, ele au fost provocate de multe divergenţe de opinii şi concluziunile la care s'a ajuns au fost rezultatul unor înţelegeri şi concesiuni reciproce, pornite din dorinţa statelor de a nu se împiedica crearea unui instrument internaţional de înţelegere între popoare. Nu este deci nimic surprinzător în faptul că şi la San Francisco, Marile Puteri cari, după ce şi-au luat răspunderea eliberării omenirei de sub jugul hitlerismului şi după ce cu atâtea sacrificii au dus această misiune salvatoare la bun sfârşit, îşi iau acum o altă mare răspundere şi anume aceea a consolidării păcii şi a garantării securităţii individuale şi colective, înţelege ca discuţiile să fie cât mai ample, cât mai minuţioase pentru ca astfel concluziile ce vor fi stabilite să fie într'adevăr expresiunea unor laborioase cercetări şi a unor hotăriri comune definitive". Dacă la sfârşitul trecutului război mondial, omenirea a privit viitorul cu speranţa în pace şi dacă a înlăturat ideea unei Societăţi a Naţiunilor cu entuziasm, de data aceasta când agresorii — aceeaşi — au răspândit pretutindeni grozăvia barbariei şi au adus întreaga omenire la marginea prăpastiei, este cu atât mai legitimă via dorinţă a tuturor popoarelor ca eforturile ce se fac la San Francisco, să izbutească şi să renască în sufletul lor speranţa că viitorul va fi al păcii şi al securităţii pentru toţi.

Iată de ce ştirea că la San Francisco s'au stabilit însemnate acorduri între cele cinci mari puteri organizatoare, a fost primită cu o vie satisfacţie de întreaga opinie publică.

Printre aceste acorduri se semnalează în deosebi acela privitor la dreptul „la o acţiune individuală sau colectivă de autoapărare în cazul unui atac cu armele până când Consiliul de securitate va putea lua măsurile adecvate menţinerii păcii sau restabilirea ei".

Acest drept de auto-apărare individuală sau colectivă, — în acest din urmă caz pe temeiul pactelor regionale existente sau cari vor mai fi întemeiate — este într'adevăr un drept indiscutabil care nu putea fi împiedicat în exercitarea lui imediată în faţa unei agresiuni, de îndeplinirea formalităţilor pe care le-ar implica statutul viitoarei organizaţii mondiale, sau deliberările Consiliului de securitate. Violenţele agresiunei hitleriste, tactica acelui „blitzkrieg" cu care Hitler a voit să îngrozească Europa, arată cât de îndreptăţite sunt statele ce în faţa repetării unei atari agresiuni ele să recurgă imediat la măsuri de auto-apărare înainte de a aştepta dezlănţuirea măsurilor represive prevăzute în Charta internaţională şi care, oricât de rapide ar fi, încă ar lăsa destulă vreme agresorului să câştige teren şi situaţii militare avantajoase în detrimentul victimei.

Textul amendamentului adoptat la San Francisco de cele cinci mari Puteri şi care va fi susţinut de ele în faţa Consiliului securităţii mondiale, prevede că „nimic din Chartă nu împiedică dreptul absolut al auto-apărării individuale sau colective dacă un atac armat se întâmplă impotriva vreunui membru. Aceasta până când Consiliul de securitate a luat măsurile necesare pentru a menţine pacea şi securitatea internaţională"

Dreptul de legitimă apărare este recunoscut de toate legiuirile şi în viaţa privată. Cu atât mai mult el nu ar fi putut fi tăgăduit popoarelor când existenţa şi libertatea lor sunt în joc. Chiar şi pactul Briand-Kellog încheiat la 27 August 1928 şi prin care semnatarii lui se angajau să nu recurgă la război în tranşarea eventualelor litigii ce ar surveni între ele, cu alte cuvinte îşi interziceau războiul ca mijloc de rezolvare a conflictelor eventuale dintre ele, războiul rămânea totuşi posibil în cazul legitimei apărări.

Pactul Societăţii Naţiunilor, prin prevederile lui lăsase prea multe posibilităţi pentru recurgerea la război şi extinsese astfel principiul legalităţii războiului. Pactul Briand-Kellog a adus un corectiv de o incontestabilă valoare principială acestei lacune a pactului Societăţii Naţiunilor, dar la rândul lui n'a putut tăgădui dreptul de legitimă apărare a victimei unei agresiuni.

Acordul stabilit la San Francisco, păstrează şi el acest drept atât de strâns legat de însuşi scopul general care este apărarea păcii şi a securităţii fiecărui popor în parte şi ale tuturor în comun.

Amendamentul adoptat la San Francisco prevede că „măsurile luate pentru exercitarea acestui drept de auto-apărare vor fi imediat raportate Consiliului de securitate şi nu vor afecta în nici un fel autoritatea şi responsabilitatea Consiliului de securitate".

Prin această finală dispoziţie, Consiliul de securitate îşi păstrează toată libertatea de acţiune pentruca în conformitate cu drepturile şi îndatoririle lui să ia măsurile ce decurg din ele.

„Prin acest acord deplin, unanim am realizat un bun progres" — a declarat d. Stettinius ziariştilor.

Opinia publică înregistrează cu satisfacţie acest progres rezultat din acordul deplin şi unanim între cele cinci mari Puteri, acord care constitue un fericit augur pentru toate celelalte probleme care sunt în discuţie la San Francisco.

Primul ministru al Siriei a respins propunerile franceze

Beirut, 22 (Rador). — **Primul ministru al Siriei a anunţat că guvernul său a respins propunerile franceze, care înglobau printre altele cererea de aerodromuri în Siria şi de porturi în Liban.**

Cercurile bine informate din Paris declară, în legătură cu aceasta, că evenimentele din Levant, care au dus la actualele dificultăţi, nu ating hotărîrea guvernului francez de a recunoaşte independenţa deplină a Siriei şi Libanului.

★

Beirut, 22 (Rador). — **Corespondentul agenţiei „Reuter" anunţă:**

Primul ministru sirian Jamil Mardam a declarat că Franţa a acceptat să desconcentreze trupele speciale siriene şi libaneze, încorporate în armata franceză.

In ultimul său discurs Jamil Mardam a acuzat Franţa că exploatează resursele naturale ale Siriei şi împiedecă restabilirea independenţei totale a ţării.

„Dat fiind că condiţiile franceze nu au fost acceptate, a adăogat primul ministru sirian, guvernul este gata să ia toate măsurile".

Mai multe incidente s'au produs zilele trecute în Damasc. Guvernul sirian, printr'o notă, şi-a exprimat regretul, faţă de guvernul francez, pentru aceste incidente.

La Beirut situaţia este calmă. Marţi dimineaţa magazinele şi birourile şi-au redeschis porţile în urma comunicatului guvernului anunţând sfârşitul grevei.

SIRIA CERE AJUTORUL TRUPELOR ARABE

Damasc, 22 (Rador). — **Deputaţii sirieni, într'o foarte aprinsă şedinţă a Camerei, a cerut o acţiune imediată cu privire la relaţiile franco-siriene şi au spus să se ceară ajutorul trupelor arabe.**

Desbaterea, la care au participat circa 20 de deputaţi, a urmat după declaraţia făcută de d. Jamil Mardam, vice-preşedintele consiliului de miniştri, asupra evenimentelor care au dus la această criză. După ce a trecut în revistă istoria relaţiilor dintre Franţa şi Siria, începând din 1920, d. Mardam a descris debarcarea trupelor franceze din 4 Mai şi a protestat impotriva acestei acţiuni, care este de natură a viola suveranitatea siriană.

După aceea, d. Mardam a prezentat memoriul francez, care cuprinde cereri de natură culturală, economică şi strategică.

Guvernul Siriei a respins formal aceste cereri şi a trimis note explicative marilor puteri din Liga arabă.

D. Mardam a terminat cu mulţumiri aduse populaţiei pentru patriotismul arătat şi a dat asigurări că guvernul are grijă şi va trece la orice acţiune posibilă.

Trupele franceze din Siria şi Liban au fost întărite

Paris, 22 (Rador). — *Corespondentul agenţiei „Reuter" comunică:*

Printr'un comunicat ce a apărut Luni, se anunţă că trupele franceze, în prezent staţionate în Siria şi Liban, au fost întărite.

Comunicatul precizează că „această deplasare de trupe a fost necesară în vederea stabilirii unei baze intermediare pentru operaţiunile în Extremul Orient şi pentru ca autorităţile franceze ce sunt răspunzătoare de menţinerea ordinei în Liban să aibă posibilitatea să-şi îndeplinească obligaţiile".

In cercurile bine informate se declară că modificările aduse forţelor militare din Levant nu influenţează de fel asupra hotărîrii guvernului francez de a recunoaşte deplina independenţă a Siriei şi Libanului şi nici dorinţa sa de a vedea negocierile actuale cu aceste state ducând la o reglementare definitivă a relaţiilor lor cu Franţa.

Comunicatul protestează împotriva interpretării recentei sosiri de forţe franceze drept o „încălcare a independenţei Siriei şi Libanului". Batalionul sosit nu a făcut altceva decât să înlocuiască un batalion senegalez ce fusese trimis în Africa de Nord.

Aflu din sursă demnă de încredere că numărul total al trupelor franceze aflate actualmente în Liban, nu trece de 2.000 de oameni, inclusiv cei folosiţi pentru transporturile către Orientul îndepărtat.

O NOTĂ DE PROTEST

Paris, 22 (Rador). — **Postul de radio Paris a anunţat Marţi seara că miniştri Siriei şi Libanului au remis Marţi după amiază la ministerul afacerilor străine al Franţei o notă comună de protest.**

PRIMUL CONGRES GENERAL AL ARLUS-ului

ZIUA II-a

Luni desbaterile congresului general al Arlus-ului au continuat sub preşedinţia d-lui ing. Gh. Nicolau, ministrul asigurărilor sociale. D-sa completează prezidium-ul activ cu d-nii prof. Petrovici, rectorul universităţii din Cluj şi părintele Culea, tot din Cluj, subliniind prin aceasta bucuria reîntegrării Ardealului de Nord în graniţele noastre fireşti

Dă citire scrisorii adresată congresului de d. ministru al propagandei Constantinescu-Iaşi.

D. general *Vasiliu-Răşcanu*, ministru de război şi preşedinte al secţiei armatei îşi desvoltă raportul d-sale cu privire la activitatea acestei secţiuni.

D. ministru *Mircea Durma* citeşte raportul secţiei economice.

D. maior *Stanciu* aduce un pandurese salut din partea diviziei Tudor Vladimirescu Debreţin.

D. *Mitiţă Constantinescu*, preşedintele secţiei Cartea Rusă arată rolul cărţii pentru cunoaşterea poporului sovietic şi pentru apropierea noastră de valorile cu care a început munca secţiunea.

D. prof. *Traian Săvulescu*, preşed. secţiei ştiinţe aplicate face raportul de activitate.

D. prof. *St. Nicolau* face raportul de activitate al secţiei Ştiinţă.

D. *Isser* a făcut raportul de activitate al secţiei artă.

D. *Gh. Dinu* face raportul de activit